

VESTFOLD TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 09.01.2023 i Vestfold tingrett,
Sak nr.: 22-104049TVI-TVES/THOR
Dommer: Tingrettsdommer Kristin Wiese Bromander
Saken gjelder: Krav om tilgang til å installere strømmåler

Glitre Energi Nett AS

Advokat Mari Reitzel Bjerke

mot

B
E ad es
J ik

Advokat Odd Henning Svalheim
v/advokatfullmektig Aila Linn Hoffstad
Lemos

K en
Y en en
S en
Y en
R en

Advokat Barbro Paulsen
Advokat Barbro Paulsen
Advokat Barbro Paulsen
Advokat Barbro Paulsen
Advokat Barbro Paulsen

KJENNELSE

Ved stevning datert 15. juli 2022 reiste advokat Bjerke på vegne av Glitre Energi Nett AS (GEN) sak mot de saksøkte for Buskerud tingrett, med krav om at de saksøkte gir GEN tilgang for å installere ny strømmåler på aktuelle målepunkter. Alle de saksøkte har inngitt tilsvaret.

Saken ble den 11. oktober 2022 overført fra Buskerud tingrett til Vestfold tingrett.

I tilsvaret på vegne av saksøkte nr. 4 – 8, _____, _____, _____, _____ og _____, nedla advokat Paulsen påstand om at saken må avvises da de anser at GEN er feil saksøker i saken. Senere har advokatfullmektig Lemos på vegne av saksøkte _____ krevd saken avvist da _____ anser seg å være feil saksøkt. Også saksøkte _____ har anført at saken må avvises. Alle saksøkte, med unntak av saksøkte _____, har dermed påstått saken avvist.

I planmøte den 7. november 2022 fikk _____ ved advokatfullmektig Lemos og saksøkte nr. 4 – 8 ved advokat Paulsen frist til 21. november 2022 for å klargjøre og utdype anførsler om avvisning. Saksøkte _____ og _____ fikk frist til 28. november 2022 for å avklare om de støtter begjæringen om avvisning og eventuell begrunnelse, og saksøker _____ fikk frist til 2. desember 2022 for bemerkninger til spørsmålet om avvisning. Alle de saksøkte med unntak av _____ har deretter inngitt prosesskriv hvor det er nedlagt påstand om avvisning. Saksøker har nedlagt påstand om at saken fremmes. Sist innkomne henvendelse hvor avvisningsspørsmålet omtales, er saksøkte _____ e-post av 6. januar 2023. E-posten vurderes ikke å inngi nye momenter som må forelegges øvrige parter før retten tar stilling til avvisningsspørsmålet.

Sorenskriver i Vestfold tingrett har ved beslutning i dag utpekt undertegnede dommer til å treffe avgjørelsen om avvisningsspørsmålet, jf. tvisteloven § 19-2 andre ledd andre setning.

Saksøkte _____ har anført at saken må avvises da han er feil saksøkt, siden han ikke har myndighetsansvar. Myndighetene, som har gitt GEN konsesjon, er rett saksøkt. Standard nettleieavtale av 2021 som nettselskapet viser til som gjeldende for avtaleforholdet, er verken godkjent av _____ selv, RME eller Forbrukertilsynet. GEN må avklare med RME hvilket avtalerettslig grunnlag som gjelder mellom nettselskapet og sine kunder, før det anlegges en privatrettslig tvist mellom GEN og sluttbrukerne. Det er anført at det ikke foreligger et reelt behov for saksøker å få en avgjørelse i forhold til saksøkte, jf. tvisteloven § 1-3 andre ledd. Anførsleene er utdypet i prosesskriv 21. november 2022. Fra prosesskrivet gjengis:

«GEN er gitt konsesjon i sitt område av Norges vassdrags – og energidirektorat (NVE), på vegne av Olje- og energidepartementet (OED). Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) er regulatorisk myndighet for NVE og nettselskapene. RME har

ikke godkjent nettleieavtalen av 2021 (se dokument nr. 40-6), som GEN påstår er gjeldende for avtaleforholdet mellom GEN og . Dersom GEN er uenig med RME om hvilken standardavtale som skal regulere forholdet mellom nettselskapet og sluttbrukerne, så må det forfølges rettslig overfor myndigheten som har gitt nettselskapet konsesjon, og ikke den enkelte sluttbruker. Dette understrekes av det asymmetriske maktforholdet mellom partene og kostnadskravet som sluttbruker risikerer å pådra seg for både egne og motpartens sakskostnader. GEN er et gigantselskap med ubegrensede økonomiske ressurser i møte med sluttbrukeren. En sak som denne kan potensielt sett føre til økonomisk ruining av enkeltpersoner.

På dette grunnlag mener at han ikke er rett saksøkt i saken, og at tvistelovens tilknytningskrav for saksøkte i § 1-3 ikke er tilstede. Rett saksøkt er en søksmålsbetingelse, og konsekvensen er at saken må avvises.»

Det er på vegne av saksøkte nedlagt påstand:

Prinsipalt:

1. Saken avvises.

[...]

3. Glitre Energi Nett AS dømmes til å erstatte sine sakskostnader for tingretten.

Saksøkte nr. 4 – 8, , , og , har anført at saken må avvises da GEN er feil saksøker i saken. I prosesskriv datert 7. oktober 2022 er det anført:

«Selv om GEN er en privat bedrift som er den som forholder seg til de saksøkte, så drives strømmettet likevel på vegne av myndighetene, som er konsesjonsgiver. GEN er ikke eier av nettet, de er gitt en konsesjon for å drive. Myndighetene, slik GEN selv har uttalt, har derfor rett til å pålegge nettselskapene de føringer den ønsker, som nettkundene ikke har blitt opplyst om hva inneholder. Så lenge det er myndighetene som har gitt disse føringene, og ikke GEN, er det naturlig at det da er myndighetene som har det ansvaret. Dermed er nettkundene egentlig å anse som en tredjepart som ikke kan angripes før de ovennevnte faktorer er avklart mellom konsesjonsgiver og konsesjonshaver. Det vil bli anført i denne forbindelse av nettkundene er av den oppfatning at GEN har trådt langt utenfor hva som er GENs lovlige mandat ifht. hva den kan pålegge sine kunder.

Det understrekes at de saksøkte aldri har signert eller samtykket til de nye inntrådte elementene som er inntatt i avtalene mellom energiselskapene og Forbrukertilsynet. Nettkundene har heller aldri blitt hverken forelagt eller forespurt om aksept for tilleggene i de nye avtalene. Det presiseres også at det ikke eksisterer en juridisk bindende avtale mellom de saksøkte og GEN av nye inntatte punkter, etter at installering av smart- målere ble en realitet.

De saksøkte vurderer også å anføre ugyldighetsreglene i avtaleloven, hvor det stilles strenge krav til tilblivelse en avtale og virkningene den får.»

Advokat Paulsen har i prosesskriv av 21. november 2022 opprettholdt anførselen om at saken må avvises da GEN er feil saksøker i saken. Det er anført at standardavtalen fra 2007 er den som saksøkte har underskrevet og er bundet til. Forhold mellom konsesjonsgiver og konsesjonshaver er ikke forhold som kan gjøres gjeldende overfor de saksøkte. Standard nettleieavtale av 2021 er ikke kunngjort for de saksøkte på en måte som gjør dem i stand til å sette seg inn i avtaleverket eller forstå nye avtalevilkår. Uten slik kjennskap er de ikke i en posisjon hvor de kan velge å knytte seg til vilkårene i ny avtale. Saksøker driver monopolvirksomhet og leverer et sentralt nødvendighetsgode, og de saksøkte har verken mulighet til å velge bort kraft eller inngå avtale med annet nettselskap. Det er på vegne av saksøkte nr. 4 – 8 nedlagt slik påstand:

Det er for saksøkte nr. 4 – 8, _____, _____, _____ og _____, nedlagt påstand:

1. Saken avvises.
2. [...]
3. Glitre Energi Nett må betale sakens omkostninger.

Saksøkte _____ har anført at saken bør avvises. Hun har anført at saksøker har lagt frem avtaler som ikke har legalitet. Videre har hun vist til og i det alt vesentlige sluttet seg til anførselene fra de øvrige saksøkte i prosesskriv fra advokat Paulsen og advokatfullmektig Lemos. Hun har også vist til EMK artikkel 30.

Saksøkte _____ har nedlagt slik påstand:

Prinsipalt:

1. Saken avvises
[...]
3. _____ tilkjennes sakens omkostninger.

Saksøker GEN har anført at saken må fremmes. Under henvisning til spørsmål om rette saksøkte, har advokat Bjerke på vegne av GEN vist til at GEN har fremmet et krav om fullbyrdsdom på tilgang til og installering av måler og anført at slike krav må fremmes mot den enkelte nettkunde som ikke aksepterer installasjon. Under henvisning til Boldviks anførsler, er det vist til at det ikke er uenighet mellom GEN og RME, men at uenigheten er mellom GEN og nettkundene.

Til anførsel fra saksøkte nr. 4 – 8 om at GEN er feil saksøker, er det anført at innsigelsene er rettet mot sakens materielle spørsmål. Uenighet om hvilken avtale som gjelder, innebærer ikke at saken skal avvises av prosessuelle grunner.

Det er endelig anført at samme betraktninger som ovenfor er relevante i relasjon til

Det er på vegne av saksøker GEN nedlagt slik påstand:

Saken fremmes.

Rettens bemerkninger

De grunnleggende vilkårene for å reise søksmål for norske domstoler følger av tvisteloven § 1-3. Bestemmelsen lyder:

§ 1-3.Søksmålsgjenstand, partstilknytning og søksmålssituasjon

(1) Det kan reises sak for domstolene om rettskrav.

(2) Den som reiser saken, må påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte. Dette avgjøres ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det.

De tre vilkårene som følger av bestemmelsen er i HR-2021-417-P avsnitt 121 oppsummert:

«For så vidt gjelder den overordnede forståelsen, nevner jeg helt stikkordsmessig de tre vilkårene som fremgår av ordlyden. For det første må gjenstanden for søksmålet være et 'rettskrav'. Etter andre ledd stilles det et krav til 'aktualitet', som gjelder søksmålssituasjonen – det må være et reelt behov for rettsavklaring. Endelig er det et krav om 'tilknytning' til søksmålsgjenstanden – saksøkeren må ha et beskyttelsesverdig behov for å få dom overfor saksøkte.»

Det fremgår videre av samme avgjørelse, avsnitt 124, at vilkårene henger sammen og kan gjensidig påvirke hverandre og kan måtte undergis en helhetsvurdering.

Bestemmelsen innebærer en absolutt prosessforutsetning. Vilårene må dermed prøves av retten av eget tiltak, og saken skal avvises om vilkårene ikke er oppfylt. Forskjellige saksøkte har fremsatt ulike anførsler. Retten er altså ikke bundet av disse anførselene, men må prøve om vilkårene er oppfylt, uavhengig av hva den enkelte saksøkte har påberopt som grunnlag for avvinningspåstand. Vilårene må vurderes for hvert krav og dermed særskilt for hver part i saken. Det følger av rettspraksis at retten må bygge på partenes pretensjoner om faktiske forhold og de rettsregler kravet bygger på, ved avgjørelsen av om saken skal fremmes, se for eksempel HR-2018-1463-U avsnitt 25. Om påståtte fakta og rettslige synspunkt faktisk står seg, hører til realitetsavgjørelsen.

Selv om det i saken er flere saksøkte og det skal foretas en individuell vurdering for hvert enkelt krav mot den enkelte saksøkte, vil vurderingen av hvorvidt søksmålsbetingelsene er oppfylt være sammenfallende for alle de saksøkte. Retten skiller dermed ikke mellom de saksøkte i vurderingen.

Når det gjelder det første vilkåret – om det foreligger et rettskrav – er vilkåret klart oppfylt. GEN har anført å ha rett til adkomst til nærmere spesifiserte adresser tilhørende de saksøkte, for å bytte ut strømmålere som allerede er der med nye strømmålere. Som grunnlag har GEN påberopt regler og avtaler. Hvorvidt GEN har slik rett eller ikke, er et krav som er regulert av rettsregler. Det er dermed et rettskrav. At det er et rettskrav synes for øvrig ikke bestridt.

Det andre vilkåret, aktualitetskravet, innebærer at saksøker må ha et reelt behov for rettsavklaring. GEN har i stevningen blant annet oppgitt at myndighetene har pålagt nettselskapene å gjennomføre utskifting av strømmålere, og at det i 2011 ble besluttet at AMS-målere skulle installeres i alle målepunkter innen 1. januar 2019. Det er videre oppgitt at nettvirksomhet er underlagt streng monopolregulering og at alminnelige misligholdsbeføyelser ikke er aktuelt. GEN har dermed et aktuelt behov for å få nødvendige avklaringer av forpliktelser og rettigheter i forhold til de saksøkte. Videre er det vist til at de strømmålerne som nå er installert i de saksøktes målepunkter, er utdaterte modeller som det ikke lenger er mulig å kontrollere om måler korrekt forbruk og som heller ikke oppfyller Justervesenets tekniske krav til strømmålere. Retten legger disse pretensjonene til grunn, ved vurderingen av om søksmålsbetingelsene er oppfylt. GEN har dermed et reelt behov for rettsavklaring på nåværende tidspunkt, både for strømmålere med aktiv kommunikasjonsmodul og for strømmålere uten aktiv kommunikasjonsmodul. Aktualitetsvilkåret er oppfylt.

Det tredje vilkåret, tilknytningsvilkåret, innebærer som det fremkommer av sitatet ovenfor at saksøker må ha et beskyttelsesverdig behov for å få dom overfor de som er saksøkt i denne saken.

Når det gjelder *saksøkersiden*, viser retten til at GEN har anført at nettselskapene er eiere måleutstyret og beslutter hva slags teknisk utrustning som skal benyttes, samt at de er pålagt av myndighetene å foreta utskiftninger til AMS-målinger. Videre har GEN anført at det er selskapet som er avtalepart i avtalene med de saksøkte. Retten er ikke enig i at det er naturlig at myndighetene som reiser sak, fordi myndighetene har gitt føringer til GEN, slik anført av saksøkte nr. 4 – 8. Dette gjelder også dersom det er korrekt som anført, at myndighetene har gitt pålegg til GEN. Det er uklart for retten om det aksepteres at myndighetene har rett til å pålegge de saksøkte slikt krav som er fremmet i saken, men ikke GEN. Det har ikke avgjørende betydning for avvisningsspørsmålet. Dersom GEN ikke har grunnlag for sitt krav, vil følgen bli at de saksøkte frifinnes, uavhengig av om myndighetene eller andre kan ha slikt krav mot disse. Det samme gjelder anførselen om at forhold mellom myndighetene som konsesjonsgiver og GEN som konsesjonshaver ikke kan gjøres gjeldende overfor de saksøkte. Også dette må eventuelt føre til frifinnelse i hovedsaken, ikke at saken mellom GEN og de saksøkte skal avvises. At GEN driver monopolvirksomhet for et sentralt nødvendighetsgode, slik at de saksøkte ikke kan inngå avtale med annet selskap eller velge bort kraftlevering, er også forhold som er uten

betydning for spørsmålet om GEN har tilstrekkelig tilknytning, dvs. om GEN har et beskyttelsesverdig behov for å få avklaring av det rettskravet som er fremsatt.

Når det gjelder *saksøktensiden*, er det anført at det er myndighetene, som har gitt konsesjon, som er rett saksøkt, og at GEN må avklare med RME hvilket avtalerettslig grunnlag som gjelder mellom nettselskapet og kundene. Retten er ikke enig i dette. Det avtalerettslige er etter det opplyste mellom GEN og de saksøkte. Hvorvidt de saksøkte er bundet av standardavtalen fra 2021, er et forhold mellom disse avtalepartene og ikke kun mellom GEN og RME. Anført styrkeforhold mellom partene og risiko for saksomkostninger er ikke relevant i vurderingen av om søksmålsbetingelsene er oppfylt eller ikke, men må eventuelt påberopes ved vurderingen av det materielle hovedkravet.

GENs hovedkrav er at de rett til tilgang for utskifting av strømmålere. Dersom de saksøkte får medhold i at de ikke er bundet av standardavtalen fra 2021, og at GEN heller ikke for øvrig har rettslig grunnlag for sitt krav, vil det riktige være at de saksøkte frifinnes, for kravet fra GEN, ikke at saken avvises. Også tilknytningskravet er oppfylt.

Søksmålsbetingelsene etter tvisteloven § 1-3 er oppfylt.

Saksøkte har også henvist til EMK artikkel 30. Ordlyden som er sitert, er imidlertid hentet fra artikkel 30 i FNs Verdenserklæring for menneskerettigheter. Etter rettens vurdering foreligger det ikke internasjonale forpliktelser som Norge er bundet av, verken EMK, FN-konvensjoner eller andre konvensjoner, som innebærer at inneværende sak må avvises fra norske domstoler. Tvert imot påligger det en forpliktelse om tilgang til domstol, for eksempel i EMK art. 6, som tilsier at saken skal fremmes slik at partenes rettigheter og plikter kan avgjøres. Om det er konvensjonsbestemmelser som har betydning for innholdet i disse rettighetene og pliktene, vil måtte avgjøres i forbindelse med avgjørelsen av hovedkravet.

Retten er etter dette kommet til at alle søksmålsbetingelsene er oppfylt. Saken avvises ikke.

For ordens skyld, særlig av hensyn til de selvprosederende parter, vil retten presisere at den med dette ikke har tatt stilling til de underliggende spørsmål, herunder om de saksøkte er bundet av standardavtalen fra 2021. Disse anførselene kan fremdeles anføres som grunnlag for frifinnelsespåstand i hovedkravet som skal behandles av tingretten under hovedforhandlingen.

Sakskostnadskravet avgjøres i forbindelse med hovedsaken, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd første setning.

SLUTNING

Sak 22-104049Tvi fremmes.

Retten hevet

Kristin Wiese Bromander

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.